

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Иван Марков Иванов, ПУ „П. Хилендарски“

на дисертационен труд за присъждане

на образователна и научна степен „доктор“

в област на висше образование **3. Социални, стопански и правни науки,**

професионално направление **3.8 Икономика,**

докторска програма **Икономика и управление (индустрия)**

Автор: **Станислава Иванова Клисарова-Белчева**

Тема: *„Изследване на групови многокритериални решения при неточна информация в икономически системи в малки и средни индустриални предприятия“*

Научен ръководител: **доц. д-р Галина Мирчева Илиева – ПУ „Паисий Хилендарски“**

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със Заповед № Р33-6983 от 17.12.2019 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: *„Изследване на групови многокритериални решения при неточна информация в икономически системи в малки и средни индустриални предприятия“* за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.8 Икономика; докторска програма Икономика и управление (индустрия).

Автор на дисертационния труд е **Станислава Иванова Клисарова-Белчева**, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Управление и количествени методи в икономиката“ с научен ръководител доц. д-р Галина Мирчева Илиева от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Станислава Клисарова комплект материали е в съответствие с чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивския университет и включва документите, описани в молбата на докторанта до Ректора на ПУ „П. Хилендарски“.

Станислава Клисарова е родена на 16.02.1977 г. Тя е възпитаник на ПУ „П. Хилендарски“ и Факултет по математика и информатика, където през 2001 г. се дипломира като магистър по Математика, специализация Информатика с приложение към дипломата за педагогическа правоспособност. Хоноруван асистент е по Информационни системи и технологии от 2013 г. Има опит като координатор на международни проекти.

Зачислена е в редовна докторантура със Заповед № РЗЗ-1447/18.04.2017 г. и отчислена от докторантура със Заповед № РЗЗ-2036/24.04.2019 г.

Успешно е представянето ѝ като хоноруван асистент във ФИСН. Владее английски и руски език. Има общо 18 публикации.

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Избраната тема е актуална, както в научен, така и в приложен аспект. Става въпрос за два главни момента.

Първо, на доминиращата практика за вземане на управленски решения в индустриалните МСП, базирана на предприемачески нюх и опит да бъде предложен нов подход в търсене на фирмена ефективност чрез автоматизация на процеса на управленско решение.

Второ, наличие на сравнително малко проучвания и публикации в българската наука и практика, съдържащи модели за вземане на обосновани управленски решения в МСП.

Обектът, предметът и целта на дисертационния труд са ясно и категорично изведени с подчертан ключов акцент – нова интегрирана система за бизнес интелигентност, подпомагаща груповото решаване на многокритериална задача.

3. Познаване на проблема

Подготовката на дисертационния труд е резултат от задълбочено изследване на проблема. Аналитичното проучване на голям брой литературни и информационни източници (95) и проведените изследвания са позволили на докторантката да навлезе в дълбочината на проблема, да го изучи, да направи верни изводи и да предложи адекватни решения. В подкрепа на горното бих открил **два главни момента**.

Първо, задълбоченото изложение, свързано с особеностите, състоянието, проблемите и тенденциите в развитието на МСП в България. В този контекст, много логично и ясно са формулирани въпросите в анкетата за емпиричното изследване.

Второ, много доброто познаване на инструментариума за многокритериален анализ в условия на неопределеност и умелото му поставяне в основата на разработения от докторантката софтуер за вземане на решения и методика за оценяването му.

4. Методика на изследването

Докторантката показва задълбочени теоретични познания и практически умения при избора на методологически инструментариум. Използваните изследователски методи позволяват да бъдат постигнати поставените цели и да бъдат адекватно решени изследователските задачи.

Решаването на поставените задачи е насочено към постигане на целта на дисертационния труд – „да се изследва взаимовръзката между автоматизираното вземане на решения и фирмената ефективност, като се разработи и верифицира методология за подобно вземане на решения”.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем от 124 страници (без приложенията). Структурата на дисертационния труд включва въведение, три глави и заключение. Структурата е много добре балансирана по глави и параграфи.

Въведението съдържа всички необходими реквизити. Обоснована е актуалността на изследваната проблематика, коректно са определени обектът и предметът, ясно и точно са дефинирани целите, задачите, основната изследователска теза, хипотеза и подхипотези.

В **първа глава** е направен критичен анализ на литературни източници, свързани с управленските решения, като са изведени особеностите на процеса от гледна точка на математическата **логика** и неговото автоматизиране. Направен е аргументиран избор на пет метода за многокритериален анализ в условия на неопределеност. Те са в основата на разработения концептуален модел.

Във **втора глава** е направен задълбочен, многопластов (отраслов, секторен, териториален) анализ на тенденциите в развитието на МСП в България. Акцентът е върху показатели, които са в основата на процеса на вземане на решения.

На основата на предложения от докторантката концептуален модел е направено представително емпирично изследване на състоянието и проблемите, свързани с приложението на информационните технологии в МСП. Формулирани са препоръки към малкия бизнес за по-ефективно вземане на решения.

В **трета глава** е предложена информационна система (включваща идеен проект и софтуер за многокритериален анализ) за подпомагане

вземането на обосновани управленски решения. Направен е анализ на влиянието на предложената система върху ефективността и конкурентоспособността на МСП. Разработено е ръководство за потребителите на системата.

В **заключението** са обобщени постигнатите резултати в дисертационния труд.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Безусловно приемам посочените от докторантката приноси.

В теоретично-методологичен аспект най-значими са сравнителният анализ на съществуващите методи и концептуалния модел за автоматизирано вземане на управленски решения

В практико-приложен аспект с безспорна значимост са четирите посочени приноса.

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантката е посочила три научни публикации – една монография, една студия и един доклад. Една от публикациите е самостоятелна, а две са колективни.

Тези публикации са достатъчни за осигуряване на публичност на научните търсения на докторантката.

8. Лично участие на докторанта

Проведеното дисертационно изследване е извършено изцяло от докторантката. Получените резултати и конкурентни приноси са нейна лична заслуга.

9. Автореферат

По съдържание, структура и качество авторефератът напълно съответства на изискванията и отразява в синтезиран вид съдържанието и ключовите резултати, постигнати в дисертационния труд.

Заклучение

Дисертационният труд съдържа **научни, научно-приложни и приложни резултати**, които могат да бъдат третираны като оригинален принос в науката. Дисертацията отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), правилника за прилагане на ЗРАСРБ, съответния правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“ и специфичните изисквания на Факултета по икономически и социални науки.

Дисертационният труд показва, че докторантката **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност Икономика и управление (индустрия) като **демонстрира** способност за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено в дисертационния труд, автореферат и постигнатите резултати и приноси.

Предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Станислава Иванова Клисарова-Белчева в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма Икономика и управление (индустрия)

22.01.2020 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Иван Иванов)